

TEKSTIVASTINE

Tekoälyjohtajat-podcast

Jakso 5: Hypeä vai hyötyä? Kun AI-odotukset kohtaavat yritysten arjen

Tervetuloa Tekoälyjohtajat-podcastin pariin.

Tässä sarjassa me pureudumme siihen, miten tekoälyn johtaminen muuttaa yrityksiä, työtä ja johtamista.

Minä olen Anna-Mari Simunaniemi Jyväskylän ammattikorkeakoulusta.

Tässä jaksossa sukellaan ilmiöön tai aiheeseen, jossa tekoälyn liittyvä hypetys, suorastaan kupla ja yritysten arkitodellisuus usein törmäävät.

Me keskustellaan siitä, mitä tapahtuu, kun nämä ehkä jopa paisuneet tekoälyodotukset osuvat sinne työelämän arkeen ja pohditaan, mitä se tarkoittaa työntekijän ja asiantuntijan näkökulmasta.

Meillä on tänään mukana kaksi tosi mielenkiintoista vierasta, jotka tuo omalta osaltaan tähän sekä tutkimuksen että sitten sitä yrityselämän näkökulmaa.

Ensimmäisenä tervetuloa Laura Keihänen, ohjelmajohtaja energia- ja meriteknologiyhtiö

Wärtsilältä, hyvää huomenta sinulle.

Huomenta, huomenta.

Sinä vedät työssäsi tämmöistä toiminnan kehitysohjelmaa ja yksinäistä sinun johtamista ohjelmaosa-alueesta liittyy ihan suoraan tähän tekoälyn jalkauttamiseen ja kiihdyttämiseen.

Tosi mielenkiintoista kuulla kohta sinun havaintoja tästä aihepiiristä.

Ja sitten toinen keskustelija tänään on tutkijatohtori Maria Pajuoja Vaasan yliopistosta.

Tai itse asiassa tällä hetkellä taidat fyysisesti osallistua Espanjasta Esaden yliopistolta, tutkijavierailulta.

Näin on.

Sun oma tutkimusala on innovaatiojohtaminen ja erityisesti mitkä

tekoälyn ja innovaatiotoiminnan vaikutukset on siellä työntekijätasolla.

Ja tällä hetkellä toimit minunkin kanssani tässä Tekoälyjohtajat-projektissa, jossa olet sitten tutkijana selvittänyt tekoälyn käyttöönottoon liittyviä esteitä suomalaisissa yrityksissä.

Ja keskustellaan näistä sitten kohta ihan lisää ja syvemmin.

Tosi kivaa, kun pääsit mukaan myös.

Kiitos kutsusta ja

mukava, tosi mukava Laura jutella sun kanssa näistä asioista.

Kyllä.

Hei, aloitellaan tämmöisillä lämmittelykysymyksillä,

jotka ovat ehkä aika isojakin tavallaan.

Eli Laura, kun kuulet, jos sä kuulet sanan

tekoälyhype, niin minkälainen tosielämäntilanne

sinulle ehkä siitä ensimmäisenä tulee mieleen?

Onko meillä hype päällä?

No, se mitä minä näen, niin paljon innostusta.

Se tekoäly on tullut siihen arkipäivän tekemiseen.

Mietitään, että mitä sillä voi tehdä ja miten me voidaan sitä hyödyntää.

Voinko minä kokeilla tätä tekoälyä?

Ja se on tullut parissa vuodessa kaikkien huulille.

Minä näen, että tässä on tapahtunut tämmöinen aika iso muutoksen teko

osalta ihan pari vuoden aikana.

Että sitten on tullut arkipäiväisempää.

Joo.

Näetkö sä siellä teidän omassa työyhteisössä jotakin tilanteita?

Tai minkälaisissa teidän toiminnoissa se innostus

on tällä hetkellä sitten kaikkein suurinta?

Ja onko sitten taas jotakin osa-alueita, joita tekoäly ei vielä kosketa ollenkaan?

No, tekoälyn maturiteetti ehkä tietyissä asioissa, jos puhutaan vaikka jonkun vähän kompleksisemmän datan käsittelystä ja siihen liittyvistä asioista.

Niin tietysti siellä on vähän vaikeampaa.

Mutta kyllähän se on juurikin tällaiseen

esimerkiksi sensoridatan käsittelyyn, analytiikkaan.

Niin kyllähän siellä on todella isoja mahdollisuuksia.

Ja hyvää työtä tehdään.

Entäs Maria, tunnistatko sinä tällaisia hypetystä tekoälyn ympärillä erityisesti?

Verrattuna siihen, miten ehkä mediassakin

puhutaan tekoälyn käyttöönotosta yrityksissä.

Ja sitten toisaalta, kun olet haastatellut asiantuntijoita ja johtajia yrityksissä,

niin onko näiden näkökulmien välillä eroja?

No me ollaan tosiaan ehkä noin 50 haastattelua tehty tähän mennessä.

Ja ainakin siinä, jos katsotaan niitä johdon tason haastatteluja ja

työntekijätasohaastatteluja, niin kyllä siinä

löytyy vähän sellaista eroa, että nimenomaan tätä

innostusta tulee tosi paljon sieltä johdostasolta.

Ja nähdään, että siinä on valtavasti potentiaalia

saada tekoälystä kaiken näköisiä hyötyjä.

Ja työntekijätasolla on kyllä myös sitä innostusta, mutta sitten on myöskin aika

paljon nyt kysymyksiä, että miten ihan käytännössä me sitten tehdään.

Kun he ovat kuitenkin niitä, jotka sen sitten jalkauttaa

ja jotka ottaa sitä käyttöön sitten siinä omassa työssään.

Ja että siitä sitten syntyy hyötyjä.

Niin siellä on ehkä enemmän sitä epävarmuutta vielä siitä, että mitä ihan

käytännössä pitää tehdä, että tämä tulee osaksi minun työtä.

Ehkä vielä kanssa vielä pieni henkilökohtainen, omakohtainen reflektio

teiltä molemmilta, että miten tekoäly on tähän mennessä

nyt teidän omaa työtänne, vaikka Maria tutkijana.

Miten tekoäly on sun työtä muuttanut?

No kyllä se alkaa muuttamaan pikkuhiljaa, että tietenkin meillä on, koska mekin tehdään sinänsä luovaa työtä, että paljonhan tämä tutkijan työ on sitä ajattelemista ja kirjoittamista ja siinä on ihan hirveästi sitä, että tämä pitäisi ja tämä pitää tehdä ihan ihmisen aivoilla.

Että tämä ei ole sellaista, mitä tekoäly voi tehdä, mutta siinä on silti sellaista, sanotaan vaikka tällaista idean pallottelua, mitä voi aika hyvin tehdä.

Ja pyytää sitä esimerkiksi kritisoimaan omia valtavan hyviä ideoita, niin siihen se toimii tosi hyvin, että tavallaan jarruttelee vähän sitten sitä ja myös osaa kritisoida aika alkuvaiheessa, että ei lähde se oma ajatus kauhean laukalle heti ensimetreistä.

Entä Laura, miten se siellä sun työarjessasi, miten vaikka ihan tällä viikolla olet tekoälyä hyödyntänyt?

Joo.

No se, missä minä huomaan ainakin, missä minä käytän sitä, että minun kommunikointitapa on tällainen insinöörin tehokas.

Eli jos minä voin sanoa viidellä sanalla, niin minä sanon sen, kirjoitan sen viidellä sanalla, niin tekoäly kirjoittaa sen saman asian useammalla sanalla käyttäen hienoja termejä.

Eli ihan tällaisia käytännön asioita.

Samaten, että jos minä teen esitystä, niin minä saan tekoälyä tehtyä siinä vähän hienommat grafiikat kuin minun oma mielikuvitus siihen pystyisi.

Eli ihan tällaisia käytännön tekemiseen liittyviä asioita.

Eli vähän toisaalta ideointia ja sitten ehkä tällaiseen viestin muotoiluun ja visualisointiin.

Kyllä.

Joo, kyllä.

No hei, pureudutaan nyt vähän tähän peruskysymykseen, että miksi ihmeessä, mistä se johtuu ja mitä sitä seuraa, että nämä tekoälyyn liittyvät odotukset nyt on niin kovin korkeita?

Ja sitten toisaalta kuitenkin se todellisuus ainakaan ihan kaikissa yrityksissä ei ole ihan sillä tasolla.

Esimerkiksi tällainen tuore Nordic AI-raportti väittää, esittää, että vain kolme prosenttia suomalaisyrityksistä saavuttaa omista tekoälyinvestoinneistaan sellaista oikeasti merkittävää tuottoa alkuperäiseen investointiin nähden.

Eli toistaiseksi nämä satsaukset ei ole paljon realisoitunut.

Niin miten sä vaikka Maria näiden tutkimushavaintojesi perusteella kuvailisit tätä ristiriitaa ehkä näiden yli- ja ali-odotusten välillä.

Joo, kyllä ollaan nähty just tätä ilmiötä meidän haastatteluissa.

Ja varmaan ainakin osiltaan minä luulen, että ne johtuu kuitenkin tavallaan samasta asiasta, että ei vielä tunnisteta sitä laajuutta,

että millä tekoäly muuttaa ja tulee muuttamaan työn tekemistä,

että toisaalta yliarvioidaan se, että miten paljon tekoäly voi korvata

ihmistä nyt juuri tällä hetkellä nykyisissä työtehtävissä, sillä lailla kuin

ne nykyiset tehdään, kuten korvata ihmistä tai auttaa

ihmistä tekemään työtehtävät nopeammin tai laadukkaammin.

Niin että se yliarvioidaan, mutta sitten toisaalta aliarvioidaan se, että miten

paljon tekoäly voi tehdä, jos niitä työnteontapoja muutetaan, ei itsessään niin

kuin vain lisätä tekoälyä niihin nykyisiin työtehtäviin, vaan muutetaan ihan sitä,

että miten me tehdään töitä.

No Laura, sun oma työympäristö on tämä tällainen teollisuustoimiala.

Mikä on tällä hetkellä, miten sä kuvailisit sellaista työntekijän tai

yksittäisen työyhteisön realistista ensikosketusta tekoälyn tällä hetkellä?

Mitä siellä ihan konkreettisesti odotetaan ja mitä ihmiset voivat saada tekoälyltä?

No meidän tapauksessahan ei puhuta

enää ihan ensikosketuksesta, että onko siitä jo kymmenisen vuotta, kun meillä oli ensimmäisiä hackathoneja ja esimerkiksi tällöinen Copilot on ollut jo kaikkien saatavilla muutaman vuoden samaten meidän firman oma GPT.

Eli siis se ensikosketus on jo tapahtunut.

Se mikä nyt on muuttunut, että se on muuttunut työkaluksi, joka on kaikkien saatavilla.

Odotuksista, niin minä sanon, että insinöörien odotukset on aika realistisia.

Kyllähän he aika nopeasti huomaa sen, että se yleistyökalu ei riitä ihan siihen kaikkeen, mitä he haluaisivat käyttää.

Tokihan me saadaan nyt jo hyötyjä, että juuri chatbotit, jonka kautta saadaan nopeasti isosta tekstimassasta tuotettua tietoa, niin nämähän tuottaa meille jo tosi paljon arvoa tällä hetkellä.

Joo.

Eli siellä kuitenkin on tällaisia odotuseroavaisuuksia siihen, miten ylin johto ja sitten siellä vaikka yksi asiantuntija ja työntekijätasolla näitä hyötyjä arvioidaan.

Liittykö tähän sellainen, että tällä hetkellä välttämättä kaikilla johtajilla ja esihenkilöillä ei ole edes riittävää teknologista ymmärrystä siitä, mihin tekoäly tällä hetkellä pystyy ja mihin sitä voisi käyttää?

Näyttääkö, että tällöinen tekoälyosaamisen kuilu on jotenkin muuttamassa esimerkiksi johtamisrakenteita?

Minun mielestä tämä on nyt aika mielenkiintoinen kysymys.

Mutta kyllä mä ajattelisin, että tässäkin se ratkaisu löytyy sellaisen ihan normaalin asiantuntijatyön johtamisen kautta.

Että tosin se ei ole helppoa, mutta juuri meidän tapauksessa, missä esimiehet on insinööritaustaisia, jotka pystyy omaksumaan sen tekniikan suht nopeasti, niin se helpottaa sitä oppimista ja ymmärtämistä.

Että se mikä tässä on tärkeintä on juuri se, että sekä esimiehillä että alaisilla on kiinnostus ja avoin mieli, halu tehdä jotain.

Ja pitää nähdä pikkasen vaivaa siihen, että käyttää aikaa siihen, että opettelee niitä perusteita.

Tuleeko, onko Maria sun aineistosta tullut esiin sitten tällaisia näkökulmia, että johtajankin on hankittava, opeteltava tätä tekoälyn käyttöönottoa, tai onko jotenkin signaaleita siitä, että esim.

asiantuntijatasolla koetaan, että johtajat ei tiedä tällä hetkellä, mihin se tekoäly pystyy ja mihin sitä, tai edes, että mihin sitä oikeasti siellä työnarjessa käytetään?

No ei ehkä niinkään sitä, että eivät tiedä.

Ei tiedä, mihin sitä käytetään, mutta ehkä sellaista, että toivottaisiin sellaista selkeämpää visiota siihen, että mihin me halutaan tekoälyä käyttää, mikä on se meidän käyttötapa, että ei vaan niin kuin, että tekoälyä joka paikkaan, vaan että mitä me halutaan, että ihmiset tekevät ja mitä me halutaan, että tekoäly tekee.

Eli tällainen innostus on ehkä helpompi herättää, mutta sitten totta kai on pidempi ja työläämpi prosessi viedä niitä odotuksia käytäntöön ja vastattava niihin.

Hei, katsotaan seuraavaksi näitä syitä ehkä, mitkä voi hidastaa tai estää sitä tekoälyn käyttöönottoa.

Tämä on nyt erityisesti, Maria, tätä sun omaa tutkimuksen ydintä tällä hetkellä tässä Tekoälyjohtajat-hankkeessa, jossa Wärtsiläkin on siis projektissa mukana ja rahoittajana yhtenä kumppaniyrityksenä.

Sun tutkimus nyt näyttää siis, että näitä käyttöönoton esteitä ilmenee tosi monella tasolla, neljälläkin eri tasolla, organisaatiotasolla, työtehtävien tasolla, työntekijätasolla ja sitten itse niihin työkaluihin liittyen.

Katsotaanko näitä, vaikka ihan yksi kerrallaan?

Katsotaan vaan.

Joo.

Mitä ne nyt tarkoittaa sitten tähän työkaluihin

liittyvät esteet ja ongelmat tällä hetkellä?

No siis riippuen tietysti alasta ja yrityksestä, että mitä tehdään,

niin joissakin yrityksissä joillakin aloilla kyllä ehdottomasti ne nykyiset

työkalut on jo sinällään sellaisia, että niillä saa

merkittävääkin hyötyä niistä omien työtehtävien muuttamisesta.

Mutta sitten tietyillä aloilla ehkä varsinkin

sellaisilla, joilla on paljon reunaehtoja.

Siellä on esimerkiksi, vaikka lainsäädännöstä tulee tietyt

ehdot, että niin kuin näin pitää toimia, tai sitten jos se tuote on esimerkiksi

tosi kallis ja se tuotekehitysprosessi on kallis, että

virheisiin ei oikeastaan ole varaa tai ne tulee hyvin kalliiksi.

Niin silloin meidän haastateltavien parissa oli aika paljon yksimielisyyttä

siitä, että ollaan vielä aika ensiaskelissa siinä, että mitä tekoäly

voi, mitä tekoälytyökalut voi tuottaa siihen.

Ja silloin puhutaan

nimenomaan siitä innovaatiotoiminnasta, joka tässä meidän tutkimuksessa on

keskiössä, että toki tekoäly pystyy tekemään just esimerkiksi, Laura,

mitä sanoit, että miten itse käytät paljon, niin sellaista käyttöä toki on paljon.

Ja auttaahan sekin jo, mutta jos puhutaan ihan siitä core-innovaatiotoiminnasta,

siitä mitä esimerkiksi tuotekehitysinsinööri tekee

sitten ihan päivittäin, niin siinä on vielä aika,

tekoälytyökalut on vielä aika kaukana siitä, että mitä toivottaisiin ja mitä

nähdään, että mitä sille jossain vaiheessa voidaan tehdä.

Eli tosiaankin väität tai näyttää siltä, että

se teknologialla ei ole vielä kyvykkyyttä.

Olen kuullut myös tässäkin podcastissa aiemmissakin jaksoissa toisaalta näkökulmaa, että teknologiset valmiudet on hyvinkin edistyksellisiä.

Sitten me olemme ihmiset, jotka siinä tullaan vähän ongelmaksi.

Ei oikein keksitä, että miten niitä fiksulla tavalla käytettäisiin, mutta tekoäly, väität nyt, että nämä työkalut ei myöskään ihan kaikenlaisiin tehtäviin taivukaan.

Niin, nimenomaan juuri niin, että ei kaikenlaisiin.

Että on varmasti paljon aloja ja paljon yrityksiä, missä nämä nykyisellään riittävät jo todellakin hyvin.

Ja sitten enemmän on kysymys vaan siitä, että mitä me keksitään, että mitä niillä tehdään.

Mutta sitten tietyissä, just kun niitä reunaehtoja, jos niitä on paljon.

Että se työn tekeminen on jo itsessään aika rajoitettua.

Niin silloin esimerkiksi se tekoäly ei välttämättä ymmärrä niitä reunaehtoja sillä tavalla, niin kuin ihmiset ymmärtää.

Koska se ei katso sitä ongelmaa niin kokonaisvaltaisesti, kuin mihin me pystytään.

Niin siltä jää sitten huomaamatta joitakin juttuja, että me ei voida käyttää tässä nyt vaikka esimerkiksi tätä materiaalia, koska näistä ja näistä syistä.

Ja tekoäly ei pysty jotenkaan ottamaan sitä huomioon, vaan se vaan väittää, että käytät vaan tätä materiaalia.

Kuulostaako Laura nämä haasteet tunnistettavilta sun toimintaympäristössä?

Kyllä, kyllä.

Että siis tunnistan hyvin, että mistä Marja puhuu tässä.

Että se on nimenomaan erittäin tärkeää, että on oikeanlaiset työkalut saatavilla.

Ja jos ajatellaan tätä meidän tuotekehitysympäristöä, jossa on paljon erilaista sensoridataa, simulointia, laskentamalleja, piirustuksia.

Niin on tosi tärkeää, että on tällaisia alakohtaisia työkaluja.

Että tällaiset yleistyökalut ei riitä meille.

Ja sittenhän siinä on vielä lisäksi tällaista, että pitää huolehtia sitä datan laadusta, miten sitä dataa käsitellään.

Tuotetaan systemaattisesti sen samojen prosessien kautta, että pystytään toimimaan skaalautuvasti.

Arkkitehtuuri.

Elikkä tässä on vielä sitten tällaisia muita asioita ihan sen tekoölyn niin kuin työkalun ympärillä, mikä täytyy sitten vielä huolehtia.

Että kyllä todella tuntuu tutulta tämä, mitä Maria puhuu.

Että ei olla ihan vielä siellä just se, että mitenkä sitten lähtee kehittämään.

Lähdetäänkö kehittämään jostain markkinoilla olevasta työkalusta sopivaa vai pitääkö tehdä ihan pitkästä tavarasta oma työkalu.

Että nämä on ne, mistä nyt mietitään.

Joo.

Varmasti ja totta kai silloin, kun lähdetään itse jotakin tekemään, niin se on pidempi prosessi.

Ja se on varmasti ehkä kalliimpi prosessi, mutta tulos voi olla sitten sopivampi siihen kontekstiin.

Joo.

No sitten tämä, Maria, tämä seuraava taso oli vähän niin kuin organisaation liittyvät esteet.

Mitä ne, miten, mitä sä tällä tarkoitat?

No voitaisiin katsoa, vaikka kahta semmoista isompaa kokonaisuutta tässä.

Että toisaalta ne organisaation rakenteet, varsinkin just tällaisissa tapauksissa, missä niitä reunaehtoja on paljon ja missä tekoölyä pitää kouluttaa sillä sisäisellä datalla.

Niin sitten esimerkiksi sellaiset jutut, että ne organisaation rakenteet tukee ja kannustaa siihen, että myöskin tiimien ja osastojen yli jaetaan sitä dataa.

Koska se saattaa olla niin kuin haasteena, että miksi meidän tiimi tuottaisi dataa jollekin toiselle tiimille, kun me ei näennäisesti saada siitä oman tiimin käyttöön mitään.

Mutta sitten kuitenkin se koko organisaatiotasolla olisi hyvä asia.

Että se on niin kuin, se on yksi juttu.

Ja sitten toiseksi tämä tekoälyn käyttöönotto.

Että varsinkin pienemmissä yrityksissä voidaan varmasti aika vapaasti ottaa.

Ja ollaan nähty, että otetaan aika vapaasti tekoälytyökaluja käyttöön.

Että on esimerkiksi sellaisia lähestymistapoja, että kaikki saa kokeilla kaikkea.

Ja sitten vaan niin kuin raportoidaan sitä ja

niin kuin katsotaan, että mistä meillä on hyötyä.

Ja sitten sen mukaan niin kuin päätetään,

että mitä työkaluja käytetään tulevaisuudessa.

Mutta sitten kun on isompia yrityksiä, niin täytyy miettiä niin kuin esimerkiksi niitä, että millaisia lisenssejä hankitaan.

Kenelle niitä hankitaan?

Koska kaikille, jos sinulla on kymmeniä tuhansia työntekijöitä, kaikille ei voi hankkia kaikkia lisenssejä.

Se vaan tulee kerta kaikkiaan maksamaan liian paljon.

Minkälaista tekoälykoulutusta tarjotaan?

Kenelle sitä tarjotaan?

Missä vaiheessa sitä tarjotaan?

Nämä ovat tällaisia asioita, mitä täytyy miettiä.

Ja sitten myöskin se, että miten saadaan ne hyödyt skaalattua yksilötasolta niin, että ne nyt tulee sitten vähintäänkin sinne tiimitasolle tai jopa koko organisaation tasolle.

Niin isommissa yrityksissä tällaiset asiat on tosi tärkeitä ja ei ole ihan helppo ratkaista.

Joo.

No hei, peilataan nyt sitten taas sinne yritysten arkeen, että tunnistatko sinä, Laura, näitä organisaatiotason haasteita ja ylipäänsä.

Ja sitten voisi peilata siihen aiempaan tutkimustulokseenkin, että näitä tekoälyn käytöstä todennettavia hyötyjä on aika vaikea näyttää toteen.

Niin kiinnostaisi kuulla sinun ajatuksia siitä, että minkälaiset olisi hyviä vaikuttavuus- ja hyötymittareita tekoälylle.

Joo, kyllä tunnistan nämä seikat, mistä Marja puhuu.

Ja yleensäkin juurikin se, miten sitä tekoälystä saadaan hyötyä ja miten sitä mitataan. Minun mielestä se on aika haasteellinen kysymys.

Mutta yleensäkin just tällainen tuotekehitys, mikä meillä on, että se kestää vuosia, niin miten sellaisessa mitataan sitä tehokkuutta tai laatua, että ihan se sama ongelma tulee niin kuin sitten siinä tekoälyn käytössä.

Eli tässä tavallaan nyt vaikuttaa myös se, että mitä liiketoimintaprosessia ollaan kehittämässä, että kunhan mietitään, että mistä se etu tulee tai hyöty.

Ja nyt sitten tässä tuotekehityksessä, jossa jo tiedon tuominen tehokkaasti saataville.

Ja sen nopea analysointi tuottaa jo lisäarvoa, niin minä näkisin, että esimerkiksi näihin liittyvien datatuotteiden ja niihin liittyvien käyttötapausten kehittäminen on jo hyvä KPI-mittari.

Ja sitten se, että niitä myös käytetään.

Että se ei riitä, että on kehitetty joku käyttötapaus, vaan että sillä on myös sitten käyttäjiä.

Että nämä on minun mielestä sellaisia, mitä voi jo mitata ja joka kertoo jo sitä, että ollaan onnistuttu.

Joo.

Ja nyt kun tässä tekoälyn isossa murroksessa ollaan kuitenkin ehkä vielä aika alkuvaiheessa isossa kuvassa, niin eikö niin, että aika todennäköisesti

niitä todellisia vaikutuksia tullaan näkemään vasta pidemmän ajan kuluttua, mikä se nyt sitten tässä yhteydessä, puhutaanko me kuukausista, vuosista vai vuosikymmenistä, niin miten tällaiset kvartaalitason taloudelliset mittarit sitten palvelee sitä tarkoitusta?

Joo.

Eli minun mielestä tässä pitää olla sitten tavallaan myös uskallusta tehdä riskiratkaisuja.

Eli päättää myös, että kokeillaan jotain, missä me ei vielä tiedetä, tuottaako etua.

Vaan uskaltaa kokeilla uusia asioita.

Sitten jos se ei toimi, niin sitten tehdään jotain muuta.

Että ei voi aina tai ei voi tässä niin kuin asiassa vaan katsoa, että tuleeeko hyötyjä ja sitten tehdään.

Vaan nimenomaan, että

ottaa välillä vähän riskiä, kokeillaan ja sitten jatketaan sen, mitä tulosten perusteella, mennäänkö oikeaan suuntaan.

Oletko Maria samaa mieltä, että nyt tarvitaan vähän tämmöistä rohkeaa johtamista ja visionääristä johtamista?

Joo, ilman muuta.

Ei pystytä kuitenkaan vielä sanomaan, että millä aikavälillä näitä asioita pitäisi katsoa.

Tai millä aikavälillä niitä hyötyjä sitten nähdään ihan konkreettisesti.

Niin ei voi jäädä niin kuin odottelemaan sitä, että katsotaan, että mitä esimerkiksi kilpailijat tekee ja minkälainen strategia heillä on jo.

Ja minkälaisia hyötyjä he on saanut.

Että, tämä on nyt vähän tällaista,

Let's do something.

Joo.

Kyllä.

No hei,

sitten organisaatiossa edetään sieltä johdon strategiasta sinne työpaikalta.

Työtehtävien tasolle, niin olet Marja siellä ainakin tunnistanut esimerkiksi tällaisen historia- ja kokemusperäisen tiedon merkityksen ja tarpeen ajatella laatikon ulkopuolelta.

Selitätkö vielä vähän tarkemmin, mitä näiden takana tosiasiasa on?

No joo, tämäkin on taas, siis meidän tutkimus on enimmäkseen tehty just sellaisessa ympäristössä, jossa on paljon niitä reunaehtoja, koska me haluttiin nimenomaan tutkia sitä, että okei, miten jos ei saa käyttää vapaasti tekoälyä, siis sillä lailla, että se ei sovi siihen ympäristöön eikä niihin työtehtäviin, niin miten sitä silloin voi käyttää ja voiko sitä käyttää?

Että haluttiin tieteen tahtoen ottaa tällainen asia.

Se on aika rajoitettu ympäristö sille, niin tällaisessa ympäristössä on just nimenomaan hirveän tärkeää se, että ymmärtää sen, että mitä on tehty aikaisemmin, mitä on kokeiltu aikaisemmin ja onko mahdollisesti se, mitä on kokeiltu joskus kaksi vuotta sitten, niin onko nyt muuttunut se toimintaympäristö tarpeeksi, että sitä kannattaisi taas uudelleen kokeilla.

Että nämä on sellaisia juttuja, mitkä tulee hyvinkin tuolta asiantuntijoiden selkäytimestä.

Ja tekoäly ei pysty ihan hirveästi auttamaan vielä tämän tyypisessä toiminnassa.

Just nimenomaan sen sisäisen datan puuttumisen takia ja että ei ole riittävästi ainakaan tietoa siitä, että mitä on aikaisemmin tehty jo.

Miten Laura, teillä esimerkiksi,

niin minkälaisissa työtehtävissä tämä tekoäly nyt,

niin kuin pystyy ottamaan tällä hetkellä isoimman roolin ja onko näkyvissä sellainen, että tekoälylle jo korvataan kokonaisia työntekijärooleja?

No minä näen, että se tekoäly voidaan

hyödyntää sellaisissa toistuvissa tehtävissä.

Ja tämmöinen tuotekehitysinsinöörin työhän ei nimenomaan ole sellaista.

Ja elikkä me ei olla tällä hetkellä edes lähellä sitä sellaista tilannetta.

Ja niin kuin tuossa aiemmin puhuttiin siitä, että

työkalutkaan ei edes vielä tue tätä meidän tekemistä.

Niin se, että oltaisiin jo korvaamassa ihmisiä,

niin ei ole ihan tämän päivän realismia kyllä.

Että kyllä se innovaattori ja tekijä on edelleen se insinööri.

Ja hänellä on sitten se tekoäly siinä kumppanina.

Mutta siitäkin huolimatta se insinöörin ykköstyökalu löytyy sieltä korvien välistä.

Että ei tarvitse olla huolissaan.

Että tekoäly korvaisi insinöörin tässä nyt ihan näillä näppäimillä.

Enkä tiedä, että onko se edes tahtotilakaan.

Eli tähän olisi vähän nyt huojentava uutinen, kun paljon nyt puhutaan tästä,

että tekoäly olisi vievässä tällaisten työelämään astuvien nuorten osaajien

junioritason tehtävien,

junioritason tehtävät.

Niin Laura, tämä sun viesti olisi nyt ehkä huojentava

esimerkiksi insinööriopintoja viimeistelevälle opiskelijalle,

että kyllä sinne työelämään pääsee.

Joo, kyllä.

Kyllä nimenomaan.

Että tarvitaan edelleen niitä, jotka tulee

sieltä koulusta ja osaa rassata sitä moottoria.

Että se tekoäly ei siihen moottorin rassaamiseen kyllä lähde.

Me tarvitaan nimenomaan kyllä ihan edelleen näitä

asiantuntijoita sieltä tai tekijöitä ihan joka tasolta.

Joo, se on kiva kuulla.

Että tässäkin on vähän ero siihen ehkä median yleisnarratiiviin, mikä tällä hetkellä on päällä tekoälyn vie meidän kaikkien työt.

Ja nyt sitten kuitenkin nämä terveiset sieltä yritysmaailmasta.

Että ei se ihan näin ole.

Kyllä.

Että tokihan tässä nyt saattaa olla sellaisia rooleja, joissa se on täysin toistuvaa tekemistä.

Niin kyllä minä näen, että tällaisissa voi olla se tilanne.

Mutta tällaisessa tuotekehitysympäristössä, missä se on sitä innovointia ja tavallaan tehdään tyhjästä jotain.

Niin ei kyllä.

Joo.

Ja palataan vielä Marja tähän sinun tutkimukseen.

Niin se neljäs tekoälyn käyttöönottoon vaikuttava taso oli nyt sitten nämä itse työntekijät, ihmiset.

Heidän osaamiset, aika ja motivaatio.

Mitä mielenkiintoista sinun aineisto tästä kertaa?

No työntekijätasolla siihen vaikuttaa esimerkiksi työntekijän osaaminen ja sitten se aika, mikä on käytössä siihen tekoälyn opetteluun.

Se on kuitenkin sellainen työkalu, joka vaatii sitä, että vähän niin kuin kokeillaan ja miten se toimii tässä ja harjoitellaan sitä.

Ei välttämättä ihan se ensikosketus ole aina niin rohkaiseva siihen tekoälyyn, koska siinä on kuitenkin sitten paljon tätä hallusinointia ja kyseenalaisia vastauksia ja sellaista.

Ja sitten se motivaatio siihen, että haluaa kokeilla sitä ja haluaa ottaa se osaksi omia työtehtäviä.

Ja noihin osaamisiin liittyen, niin varmaan se, että joo se, että osaa

ottaa tekoälyä käyttöön osana nykyisiä työtehtäviä.

Mutta sitten oikeastaan vielä enemmän se, että alkaa ymmärtämään sitä, että miten tekoäly toimii parhaiten.

Niin, että pystyy alkaa palasella sitä.

Niitä omia työtehtäviä ihan eri lailla kuin mitä on aikaisemmin tehnyt.

Niin, että niistä palasista tulee tekoälylle sopivia.

Koska tekoäly ratkaisee ongelmia eri tavalla kuin me.

Ja se tarvitsee siihen sen tietyn kontekstin.

Ja sitten se tarvitsee mielellään aika sellaisia vaihevaiheelta eteneviä.

Että ei sillä lailla, että sitten aletaan koko pompsi ja ratkaise tämä.

Vaan sitä pitää alkaa sitten omaa työtä miettimään

sillä lailla, että mitkä on tässä ne vaiheet.

Ja miten minä kerron tämän tekoälylle niin, että se pystyy auttamaan minua tässä.

Ja se on merkittävä muutos siihen, että miten me tällä hetkellä tehdään meidän töitä.

Paljon olen kuullut myös tällaiset rinnasteiset käsitteet kuin generalisti ja speliasti.

Miten sinä, Laura näet työntekijätasolla tämän, että pitääkö meistä kaikista nyt tulla tämmöisiä generalisteja ja toisaalta tekoälyn syväosaajia ja kaiken osaajia vai tarvitaanko me nyt sitten tällaisia niche, kapeamman alan syväosaajia myös tulevaisuudessa?

Ehdottomasti, että minä näen, että joskus tulevaisuudessa

jopa nämä tämmöiset alakohtaiset tekoälytyökalut

on niin kuin ihan Excelin tasoa ja jokainen meistä osaa käyttää Exceliä,

toiset paremmin ja toiset huonommin, että ei sitten meistä generalisteja tee,

että me käytetään Exceliä.

Että minä näen, että meille nimenomaan on tärkeää, että meillä on näitä alakohtaisia

syväosaajia, asiantuntijoita, tekniikan tohtoreita niin kuin näistä kaikista

tekniikan aloista ja nehan on just kultahippuja sitten nämä ihmiset

jolloin se eksperttiys siinä jossain tietyssä alassa ja sitten he sukeltaa

vielä vähän tekoälymaailmaan siihen sivuun, eli opettelee vähän syvemmin sitä tekoälyä käyttöä, että nämä ihmisethän pystyy sitten juurikin tuottamaan niitä arvoa sisältäviä ratkaisuja.

Hei, uskokaa tai älkää, niin me ollaan jo tässä jo se pian tämän meidän yhden jakson verran keskusteltu. Aika rientää, joten oikeastaan tällaiset loppukysymykset vielä molemmille.

Podcastin nimi on Tekoälyjohtajat, joten päätetään enemmän tähän johtamisnäkökulmaan.

Marja, vaikka sinä olet enimmäkseen asiantuntijatehtävissä olevien tilannetta ja toimintaa siellä innovaatioinnossa tutkinut, niin minkälaisia odotuksia ja tarpeita asiantuntijaroolissa toimivilla on sitten sille johtamiselle?

Miten johtajat voisivat tukea omaa tiimiänsä tässä murroksessa parhaiten?

Minkä vinkin jätät?

Kyllä sieltä on tullut se selkeä visio, että toivotaan sitä, että mietitään oikeasti sitä, että mitä me halutaan, että ihmiset tekee.

Mikä on sitä meidän omaa ydinosaamista, mikä tulee sitten ihmisten osaamisesta, mistä me ei haluta luopua, mikä tuo meille kilpailuetua.

Ja sitten toisaalta, mikä on se, mitä me halutaan, että tehdään tekoälyllä.

Että se ei olisi sitä, että kaikki vaan tehdään tekoälyllä, että tuodaan tekoälyä ihan joka paikkaan.

Koska tässä on kuitenkin, täytyy, että joo, me ollaan monetkin yritykset ja miksei yhteiskuntanakin haetaan sitä, että mitä hyötyä me voidaan saada, mitä taloudellista hyötyä me voidaan saada tekoälystä.

Ja tietenkin se on yksi, mitä tässä haetaan.

Mutta sitten toisaalta on myös ne inhimilliset näkökulmat.

Eli se, että mikä tekee meidän työstä merkityksellistä, mikä tekee meidän työstä sellaista, että me tunnetaan sitä kohtaan työnimua ja motivaatiota.

Että nämä on sellaisia asioita, mitä täytyy miettiä sen taloudellisen

näkökulman rinnalla, että ei haetaan vaan pelkästään niitä eurohyötyjä, vaan mietitään siinä samalla myös sitä, että mitä me halutaan meidän yritykselle, miten me halutaan, että meidän ihmiset viihtyy, koska kuitenkin kyseessä ei ole se, että kaikkien työpaikat vaihdettaisiin tekoälyyn ja siellä ei olisi suurin piirtein enää kuin toimitusjohtaja jäljellä.

Niin ne ihmiset, jotka siellä on, että he pystyvät tuntemaan ylpeyttä siitä työstä ja että tekoäly auttaa siinä, eikä niin, että tekoäly tekee ne kaikki mielenkiintoiset jutut ja me tehdään sitten se, mihin tekoäly ei pysty.

Ja sitten samalla lailla vielä Lauraltakin, minkälaiset terveiset sä yritysten johdolle tai tiiminvetäjille jättäisit, jotta tämä tekoälyn käyttöön johto toisaalta johtaisi tulokselliseen, vaikuttavaan tekemiseen, mutta muistettaisiin myös tämä inhimillisuus mukana.

Miten tämä johtajana tapahtuu?

Kyllä, eli minun mielestä on tärkeää ymmärtää tässä tekoälyn käyttöönotossa se, että se ei ole semmoinen, että sä laitat tiketin IM:n ja hän sitten tekee sinulle, toteuttaa sen use-casen, vaan tämä vaatii vastuuta kaikilta.

Pitää opetella niitä perusasioita, mitä tarkoittaa tekoäly, riskit, mitenkä saada hyötyä, tunnistaa, mitä tarkoittaa arkkitehtuuri tai datan laatu ja sitä täytyy sitä muutosta johtaa, että alussa, kun lähdetään liikkeelle, niin on hyvä juurikin tehdä erilaisia käyttötappauksia, oppia niistä, mutta jossain vaiheessa pitää alkaa miettimään, että mikä on se käyttötappaus, mitä kannattaa tehdä, mistä tulee se hyöty.

Eli tämmöinen kasvaa siinä tekemisessä ja se vaatii sitten sitä johtamista.

Ja rohkeutta ja visionäärisyyttä on peräänkuulutettu jo aikaisemmin tässä keskustelussa, niin ei ole pieniä nämä paineet ja odotukset myöskään tämän ja tulevaisuuden johtajille.

Hei, kiitos tosi paljon Laura Keihänen ja Maria Pajujoja.

Oli mukava keskustella teidän kanssa tänään.

Tänään kuultiin, että tekoälyhyödyntäminen ei tosiaankaan ole vain työkalukysymys, vaan kyse on todellakin isommasta työn arjen osaamisen ja johtamisen muutoksesta.

Tämän podcastin tarjoavat Business Finlandin rahoittamat tutkimusprojektit, tekoälyjohtajat sekä Meaningful Digital Evolution.

Jatketaan keskustelua taas

seuraavassa jaksossa uusien asiantuntijavieraidemme kanssa.

Kiitos.

Kiitos.